

עת"א 13764/09/23 - דلن דמطاו (אסיר) נגד שירות בתי הסוהר

בית המשפט המחויזי בחיפה

11 ספטמבר 2023

עת"א 13764-09-23 דמطاו (אסיר) נ' משטרת ישראל/שירות בתי הסוהר

בפני	כב' הנשיא רון שפירא
עוותר	דلن דמطاו (אסיר) ע"י ב"כ עו"ד גיל תן-עמי (משרד עו"ד פורר)
נגד	שירות בתי הסוהר
משיב	

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים בתמצית:

בפני עתירת אסיר במסגרת עוותר הוא לאפשר לו לצאת לחופשה מטעמים מיוחדים לצורך השתתפותו באירוע חתונת אחיו, שתיערך ביום 18.09.23.

העוותר הינו אסיר פלילי המרצה מסר בפועל של שנתיים ו-10 חודשים החל מיום 25.09.21 בגין הרשעתו על פי הודהתו בביצוע עבירות של נשיאת נשק, אביזר ותחמושת, ירי מנשך חם והחזקת סכין. זהו אינו מסרו הראשון והוא בעל הרשעות קודמות בעבירות של אלימות והחזקת סכין. מסווג לקטגוריה ב'1.

העוותר טוען כי מדובר בחתונתו של אחיו שהינו קרוב משפחה מדרגה ראשונה ויש חשיבות שהעוותר יקח חלק באירוע. נטען כי העותר ריצה את מרבית עונשו והתנהגותו תקינה. אין בחופשה מיוחדת כדי לסקן את שלום הציבור. אין חשש שהעוותר יימלט. ניתן להורות על פיקוח מפקחים והפקדת פיקודון כספי בתוספת ערביות נוספת ולתחום את החופשה בשעות ספורות. ניתן כי בדיקת שתן חיובית אחת לאורך כל מסרו של העותר במשך שנתיים אינה צריכה לסכל יציאתו לחופשה מיוחדת לרجل אירע שלא י��ור. נטען כי גורמי המודיעין מתיחסים למידע כולני ולא ספציפי ואין חשש שבאיווע של האח כאשר צמודים לעותר מפקחים הוא יבצע מעשה אסור כלשהו. לשם לב לחסיבות האירוע מבקש לאפשר לעותר לצאת בתנאים שייקבעו. לא נshallו כל השיקולים ולא נעשה האיזון הנכון בין הנזונות הלא טובים לבין חשיבות האירוע עבור העותר. לגבי התנגדות גורמי המודיעין שב"ס יתכן שיש סכסוכים. מדובר במסוכנות בתוך בית הסוהר. משטרת ישראל מסתמכת על חווה"ד של שב"ס. ההתנגדות של גורמי הטיפול היא כללית מאחר שהעוותר לא השתלב בהליך טיפול. העותר לא נגע על עבירות סמיים אלא על עבירות נשק שאין קשרות להתרומות. בבדיקה השtan שיצאה חיובית קשורה לשקלח העותר ומדובר בבדיקה אחת לכל אורך המאסר. מדובר באירוע חד פעמי ולכך לא נבדקו כל האופציות. מדובר ביציאה למספר שעות אשר יפקחו עליו מפקחים. זה האיזון הרואן.

המשיב טוען כי העוטר הורשע בעבירות נשק חמורות. בתאריך 4.9.23 נבחנה בבקשת העוטר לצתת לחופשה מטעמים מיוחדים על ידי הגורם המוסמך והוחלט לדוחותה בשל התנוגדות גורמי המודיעין בשב"ס ומשטרת ישראל, התנוגדות גורמי הטיפול בכלל וכן בדיקת שtan עם מצא שרדי סמ. נטען כי אסירים אינם מחזקים בזכות קנייה לצתת לחופשות ולגורם המוסמך אצל המשיב מסור שיקול דעת רחב בהקשר זה. פקודת נציבות בתי הסוהר מס' 04.40.00 שעוסקת בחופשות אסיריםקבועת תנאי סף וקריטריונים למתן חופשה מיוחדת וביניהם תפוקוד חיובי של האסיר בבית הסוהר ומידת הסכנה הנשקפת לציבור מן האסיר במהלך החופשה. מדובר בפריבילגיה שניתנת לאסיר כאשר התנוגות ללא דופי, בהעדר חמ"ן שלילי אודוטוי וכאשר הוא משתף במסגרת טיפולית במידה והוגדר כמתאים לטיפול וקיימת יכולת של שב"ס לטפל בו. בעניינו של העוטר קיים חמ"ן שלילי רלוונטי בדבר כוונות פגעה וכוונות שליליות. משטרת ישראל מתנגדת ליציאתו לחופשות בגין חמ"ן רלוונטי של גורמי המודיעין בשב"ס. מעמדת גורמי הטיפול עולה כי קיים רקע של שימוש בסמים ושימוש לרעה באלכוהול. כמו כן, קיימת לאסיר בדיקת שtan עם מצא חיובי מתאריך 9.7.23 כולל אימונות. בנוסף ברקע של העוטר דפוסי התנוגות אלימים ותוקפניים המועצמים תחת השפעת אלכוהול. העוטר מתקשה להירעם לטיפול ושולל נזקקות טיפולית כלשהי הן בתחום ההतמכויות והן בתחום עבירות האלים והנסק, לאור האמור ולאור העבודה כי אירוע חתונה מהווע גורם סיכון לסובלים מהתמכויות, העוטר אינו מומלץ ליציאה לחופשה גם מטעמים מיוחדים. כמו כן, לחובתו של העוטר הליכים משמעתיים המחזיקים את התרומות הגורמים המקצועיים למסוכנות. גם לאור חומרת העבירות בהן הורשע, סוגן, טיבן ונסיבותיה נטען כי קיימת חזקת מסוכנות ואין מקום להתערב בהחלטה. נטען כי פתוחה בפני העוטר הדרך לפנות בבקשת מתאיימה לשיחח חזותית על מנת שיוכל לצפות בחלק מהARIOU ולברך עם בני משפחתו את החתן והכלה ובקשה זו תיבחן בהתאם להמלצות הגורמים הרלוונטיים אצל המשיב. המשיב אמון על שלום הציבור ובשים לב להtnogot הגורמים המקצועיים שאמונם על הערכת המסוכנות של העוטר, החלטת המשיב הינה מחייבת המציאות.

דין והכרעה:

לאחר שהבנתי את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצעו לעיוני הגעתו למסקנה כי אין מקום להעתר לעתירה שכן לא נפל פגם מצדיק את התערבות בית המשפט בהחלטת המשיב.

כפי שהובהר על ידי המשיב, משטרת ישראל וגורמי המודיעין בשב"ס מתנגדים ליציאת העוטר לחופשה וזאת לאור חמ"ן שלילי רב, עדכני ורלוונטי בדבר מעורבות שלילית וסכסוכים. لكن לא הומלץ על יציאתו לחופשה, בהעדר אפשרות לאין את המסוכנות באמצעות תנאים מגבלים. מעין בדוחות הידיעה שהועברו לעיוני: ידיעה מס' 4483603, ידיעה מס' 4332918, ידיעה מס' 4195121, ידיעה מס' 4198013 וידיעה מס' 4195206, עולה כי קיימים מידעים עדכניים הנוגעים לעניין והמצביעים על מעורבות שלילית וסכסוכים ועל מסוכנות הנשקפת לעוטר ולסובבים לו בשתיו מחוץ לכוכלי הכלא.

יציאה לחופשה, ובכלל זאת חופשה מיוחדת לרجل אירוע משפחתי, אינה זכות קנייה לאסיר, והחלטה בעניין זה נתונה לשיקול דעתו של הגורם המוסמך אצל המשיב [רע"ב 4205/22 **יוסף קובודי נ' מדינת ישראל** (22.06.2022)]. כמו כן, אין זו דרכו של בית המשפט להתערב בהחלטות הנוגעות ליציאתו של אסיר לחופשה אלא במקרים חריגים, ובהקשר זה לא יחולף בית המשפט את שיקול דעתו של שב"ס בשיקול דעתו שלו [רע"ב 8174/21 **שרון רוח נ' שירות בתי הסוהר** (29.11.2021); רע"ב 12/9 **פלוני נ' מדינת ישראל** (4.4.2012)]. המשיב אחראי לביטחונם של הסוחרים ושל האסירים ולבטיחו הציבור ולכן הינו רשאי לשיקול שיקולים של מסוכנות הנשקפת מהאסיר ומסוכנות הנשקפת לאסיר ולסובבים אותו בעת שיקילת בקשה ליציאה לחופשה.

עמוד 2

כאמור, יצאה לחופשה אינה זכות קנייה לאסיר וההחלטה אם לאשר חופשה כזו, גם חופשה מיוחדת לרגל אירוע משפחתי, נתונה לשיקול דעתם של הגורמים המוסמכים לכך שב"ס, כאשר במסגרת שיקול הדעת עשויים לבוא, בין היתר, שיקולים של ביטחון הציבור, ביטחון האסיר עצמו וכן היבטים מערכתיים שונים הקשורים בהיקף המשאבים וביכולת היערכות של רשות שב"ס, על מערכות האבטחה הננתנות להם [רע"ב 4205/22 הנ"ל; רע"ב 844/07 רביידה נ' שירות בתי הסוהר (29.01.2007)].

לכך יש להוסיף כי העוטר מרצה מסר בגין עבירות נשק. צוין לעניין זה כי כאשר מדובר באסיר המרצה מסר בגין עבירות נשק, יש להביא בחשבון גם את הפסיכיקה המתחילה בשלבים שונים של ההליך הפלילי בוגר לעבירות נשק. אמנם הליך שיקול הדעת המנהלי של שב"ס בעת בחינת האפשרות להוציא אסיר לחופשה שונה משיקולי עונישה. עם זאת, העקרונות שהיו בבסיס העונישה, שבעיקרם התנהוגות מסכנת חי אדם, צריכים לעמוד נגד עניין גורמי שב"ס בפועל את שיקול הדעת החלטה על הוצאת אסיר לחופשה (וכן כל החלטה אחרת בוגר לעונישה לאסיר). במקרה זה שפנוי בעת, ניתן להזכיר על החומרה והמסוכנות של העבירות מהפסיכיקה לעניין הצורך הולמת ומרתיעה בכל הנוגע לעבירות נשק [ע"פ 4775 פלוני נ' מדינת ישראל (17.02.2022); ע"פ 4456 מדינת ישראל נ' אבו עבשה (23.1.2022)]. כפי שנקבע בפסקה, עבירות נשק הין עבירות חמורות, המקומות חזקת מסוכנות סטטוטורית. קביעה שיפוטית זו צריכה להנחות גם את שב"ס בפועל לשיקולים שונים בכל הנוגע לתנאי הכליאה של האסיר, רמת האבטחה הנדרשת בעניינו וכן האפשרות להוציאו לחופשה. כך נפסק גם במקרה בו מדובר בעוצר עד תום ההלכים, עת הוחלט כי אין מקום לשחררו לחופשה מיוחדת, אלא במקרים חריגים ביותר [בש"פ 5102/21 מדינת ישראל נ' פלוני (02.08.2021)].

בשים לב לאמור, ולאור המידע שהוצע בעניינו של העוטר, לרבות מידע הקשור בסכסוכים יש להם השלכות גם מחוץ לכלא (ידעה 4198013), נראה כי במקרה זה ערך המשיב את האיזונים הדרושים וסקל את השיקולים הרלוונטיים, ביניהם גם מסוכנות הנשקפת לעוטר ולטוביים אותו בעת יצאה לחופשה, שמירה על הסדר והמשמעות בבית הסוהר וביחסו הציבור וכן היבטים מערכתיים שונים יכולת היערכות של רשות שב"ס. על כן, לאור המידע שהוצע לביהם"ש לא נפל בהחלטת המשיב פגם המצדיק התערבות.

אשר על כן, לאור כל המפורט לעיל, לא נפל בהחלטת המשיב פגם המצדיק את התערבותו של בית המשפט בהחלטה.

בפני העוטר עומדת האפשרות, כפי שציין המשיב, לפנות בקשה להשתתף באירוע באמצעות היוזדות חזותית ובקשה תיבחן על ידי הגורם המוסכם.

העטירה נדחתת.

המציאות תעבור החלטה לצדים ולעוטר באמצעות שב"ס. החומר החסוי שהוצע לעינוי יוחזר לגורמי שב"ס ויעמד לעינוי ערכאת ערעור, ככל שהדבר ידרש.

ניתן היום, כ"ה אלול תשפ"ג, 11
ספטמבר 2023, בהעדר הצדדים.
רון שפירא, נשיא